

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618202689
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2618202689.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja, v právnej veci žalobcu: Mesto Šaštín-Stráže, IČO: 00 310 069, so sídlom Šaštín-Stráže, Alej 549, zastúpeného splnomocnenkyňou: BOHUNICKÝ & Co. s.r.o., so sídlom Bratislava, Lermontova 16, proti žalovanému: A. B. C., nar.XX.XX.XXXX, trvale pobytom D., C. E. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou: JUDr. Agáta Džačovská, so sídlom Senica, Hviezdoslavova 315, o zaplatenie 42.423,85,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica z 22. októbra 2021 č.k. 6C/63/2018-726, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na náhradu škody vo výške 42.423,85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 14.8.2018 do zaplatenia a to titulom náhrady škody podľa § 420 OZ, pričom žalovaný mal túto škodu spôsobiť žalobcovi tým, že ako primátor nezabezpečil ochranu majetku obce, keď zazmluvnil realizáciu revitalizácie a rekultivácie skládky v cene o 42.423,85 eur vyššej, než tvoria skutočné a primerané náklady na uskutočnenie týchto prác. Výrokom II. žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie odôvodnil vecne tým, že po vykonanom dokazovaní výsluchom strán sporu, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to najmä so znaleckým posudkom č. 053/2017 vypracovaným Ing. Ondrejom Sovom, písomným stanoviskom A. F. F., technického dozoru investora, písomným vyjadrením F. G., bývalej kontrolórky mesta, výsluchom znalca Ing. Ondreja Sovu, výsluchom svedkyne A. F. F., bývalej prednostky mestského úradu, dospel k záveru, že žaloba žalobcu nebola podaná dôvodne. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 420, § 442 ods. 1 a § 106 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Žalobca sa v predmetnom konaní domáhal, Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že žalobca si v tomto spore uplatňuje nárok na náhradu mimozávazkovej škody voči žalovanému ako fyzickej osobe, bývalému starostovi obce. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. Vznik škody žalobca považoval za preukázaný súkromným znaleckým posudkom č. 053/2017 vypracovaným Ing. Ondrejom Sovom (ďalej len „znalecký posudok“), ktorý súd hodnotil z tých istých hľadísk ako znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Škoda žalobcovi mala vzniknúť tým, že žalovaný ako primátor mesta realizoval stavbu revitalizácie a rekultivácie skládky odpadov „Bobogdány Šaštín-Stráže“ s finančným navýšením o 42.423,85 eur. Vo výberovom konaní bola vysúťažená cena za stavebné práce a úpravy a za stavebný materiál vo výške 174.988,37 eur spolu s DPH. Vyfakturované boli stavebné práce a úpravy a za stavebný materiál v celkovej výške 193.093,11 eur spolu s DPH. Podľa znaleckého posudku rozdiel

vo vysúťažených cenách a vyfakturovaných cenách je 18.104,74 eur spolu s DPH. Znalcom vyčíslená celková cena nákladov na skutočne zrealizované stavebné práce, úpravy a dodávky stavebného materiálu na revitalizáciu skládky odpadov je vo výške 150.669,26 eur vrátane DPH, teda rozdiel vo výške 42.423,85 eur vrátane DPH žalobca považuje za skutočnú škodu. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie nepochybne preukázané, že znalecký posudok nemožno považovať za dôveryhodný. Na pozemku o výmere 3284 m² znalec urobil cca 5 sond, pričom pri počte 5 sond 1 sonda pripadá na cca 656 m², čo je vzhľadom na členitosť terénu nedostatočné. Podľa záverov znalca skládka nie je dostatočne zabezpečená, aby tam bol možný vstup len s poverenou osobou, je zrejmé, že na skládku sa dostával odpad, ktorý bol pravdepodobne navezený inými osobami. Pri výpočte krycej vrstvy nezohľadňoval zhutnenie za obdobie cca 4 rokov, odplavenie, rôzne iné poveternostné vplyvy na kryciu vrstvu a túto skutočnosť znalec výslovne potvrdil. Prepočítal priemernú výšku navezenej zeminy zistenej podľa sond a následne ju prepočítal na plošnú výmeru, na ktorú sa krycia vrstva navádzala, pritom pracoval s rozdielnou výmerou rekultivovanej skládky (rozdiel so stavom v čase predchádzajúceho zamerania), čo spôsobilo značnú výpočtovú odchýlku. Pri určovaní ceny pracoval s programom CenKros, ktorý ponúka orientačné ceny a znalec nemal možnosť réžiu prispôbovať podmienkam stavby. Pri stanovení ceny podľa tohto programu znalec vychádzal z jednotkovej ceny za m² a porovnával ju s dohodnutou cenou podľa m³, takže výslednú jednotkovú cenu nemožno porovnať. Terén, ktorý mal znalec posudzovať, nebol geodetom vyznačený kolíkmi. Súd prvej inštancie ďalej argumentoval tým, že žalovaný ako primátor konal v mene žalobcu ako štatutárny orgán, obecné zastupiteľstvo jednoznačne o realizácii stavby bolo informované a muselo schváliť i navýšenie rozpočtu v celkovej výške 193.093,11 eur spolu s DPH. Nejednalo sa o žiadne svojvoľné konanie žalovaného, ktorý dokonca dal fyzicky kontrolovať navážané množstvá materiálu na stavbu a tieto boli i skutočne fakturované. Zo svedeckej výpovede A. F. F., ktorá bola prednostkou mestského úradu mal súd za jednoznačne preukázané, že zastupiteľstvo bolo riadne informované o priebehu realizácie stavby. Primátor bol oprávnený nakladať s finančnými prostriedkami bez schválenia zastupiteľstva iba do výšky 3.500 eur. Súd prvej inštancie tiež poukázal na skutočnosť, že žalobca dal vypracovať znalecký posudok s časovým odstupom viac rokov od realizovania stavby bez toho, aby mal na to skutočný dôvod. Žiadny škodlivý následok prípadného svojvoľného rozhodnutia primátora na stavbe neodstraňoval. Z predloženého znaleckého posudku, z výsluchu znalca Ing. Ondreja Sovu a z výsluchu svedka A. F. F. dospel súd prvej inštancie k jednoznačnému záveru, že žalobcom predložený znalecký posudok nie je v súlade s realizovanou stavbou, a teda žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik škody. Následne tak nebol dôvod sa zaoberať porušením právnej povinnosti žalovaného, ktoré žalobca videl v tom, že opomenul zasláť výzvu na predkladanie ponúk Úradu pre verejné obstarávanie. Porušením tejto povinnosti podľa žalobcu žalovaný zmaril možnosť, aby sa verejnosť a každý prípadný záujemca o poskytnutie obstarávaných stavebných prác či dodanie obstarávaných materiálov mohli o verejnom obstarávaní dozvedieť a prihlásiť svoje ponuky v stanovenej lehote. Príčinnou súvislosťou sa žalobca v žalobe nezaoberal. Súd prvej inštancie zdôraznil, že ak pri obstarávaní zákazky došlo k závažnej administratívnej chybe, bolo práve na žalobcovi, aby postupoval v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“). Žalobca bol však nečinný, čo odôvodnil tým, že nechcel, aby mesto dostalo pokutu. Súd prvej inštancie poukázal aj na neplnenie si povinností zo strany žalobcu podľa rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia v Senici č.j. ODA-44/2009- CHO zo dňa 7.5.2009 jedenkrát ročne monitorovať a kontrolovať skládku. Závery z pravidelnej kontroly žalobca nepredložil, a tak nemožno objektívne posúdiť, akým spôsobom vznikol súčasný stav na skládke. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, nepreukázal vznik a výšku škody, preto súd žalobu zamietol. Ohľadom vznesenej námietky premlčania nároku na náhradu škody pri prvom úkone žalovaného, súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok by bol premlčaný, nakoľko žaloba bola podaná na súde po uplynutí 3 ročnej objektívnej lehoty. O trovách konania rozhodol v zmysle § 251 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie na prvej inštancii má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP)

a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Žalobca nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že znalecký posudok, ktorým žalobca preukazoval vznik a výšku škody, nemožno považovať za dôveryhodný, pretože znalec urobil cca 5 sond, čo súd považoval za nedostatočné, a pri stanovení ceny znalec vychádzal z jednotkovej ceny za m² a porovnával ju s dohodnutou cenou podľa m³. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na výpoveď znalca, ktorý na pojednávaní dňa 20.11.2020 vysvetlil, že pri porovnávaní cien prepočítaval priemernú výšku na plošnú výmeru, na ktorú sa zemina alebo krycia vrstva navážala, a preto bolo možné porovnávať jednotkové ceny za m² s jednotkovými cenami za m³. Konštatovanie súdu prvej inštancie podľa žalobcu nie je ani úplne pravdivé, nakoľko znalec na str. 24 – 25 znaleckého posudku v odsekoch 6. – 8., 14. – 16., 20. – 22. porovnával jednotkové ceny za m³ s jednotkovými cenami za m³ a v odsekoch 17. – 19. porovnával jednotkové ceny za m² s jednotkovými cenami za m². Z týchto porovnaní pritom jednoznačne vyplýva, že vysúťažené, zmluvne dohodnuté a vyfakturované ceny boli niekoľko násobne vyššie ako ceny obvyklé v relevantnom čase (v niektorých prípadoch viac ako štvornásobne vyššie), a to aj bez ohľadu na to, či fakturované dodávky a práce boli skutočne aj realizované a v akej kvalite. Žalobca vyjadril presvedčenie, že znaleckým posudkom je bez akýchkoľvek pochybností preukázaný vznik škody ako aj jej výška. Hodnotením znaleckého posudku zo strany súdu bol neprijateľným spôsobom prekročený rámec princípu voľného hodnotenia dôkazov, keď súd prvej inštancie vykonaný dôkaz hodnotil svojvoľne, v rozpore s objektívnou skutočnosťou a odborné závery a postupy znalca (počet vykonaných sond, spôsob určenia cien stavebných prác a materiálov) nahrádzal vlastným (laickým) názorom. Nesprávnym vyhodnotením správnosti znaleckého posudku tak v procese hodnotenia dôkazov podľa názoru žalobcu došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zdôraznil, že znalecký posudok bol vyhotovený znalcom riadne zapísaným do zoznamu znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v obore stavebníctvo, odvetvia pozemné stavby, odhad hodnoty stavebných prác a odhad hodnoty nehnuteľností, vykonaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a metodikou upravujúcou znaleckú činnosť, jedným z mála odborníkov v danom odvetví znaleckej činnosti. Žalobca namietal, že súd nemôže hodnotiť znalecký posudok po odbornej stránke. Ak mal súd prvej inštancie napriek výpovedi a vysvetleniam znalca pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, mal ustanoviť iného znalca na preskúmanie znaleckého posudku alebo vyhotovenie ďalšieho znaleckého posudku. Žalobca nesúhlasil ani s názorom súdu prvej inštancie, že zastupiteľstvo mesta bolo riadne informované o verejnom obstarávaní a priebehu realizácie stavby rekultivácie skládky, čo mal súd prvej inštancie za preukázané výpoveďou svedkyne A. F. F.. Žalobca poukázal na ním predložené zápisnice zo zasadaní mestského zastupiteľstva z roku 2014 a zápisnicu zo Správy o činnosti mestskej rady zo dňa 04.06.2014, kde nie je žiadna zmienka o potrebe rekultivácie skládky, o verejnom obstarávaní rekultivácie skládky ani o priebehu realizácie rekultivácie skládky. Poslanci mestského zastupiteľstva neboli informovaní o vykonaní rekultivácie skládky a ani na takúto činnosť nedalo mestské zastupiteľstvo nikdy žiadny súhlas, pričom schválenie takejto činnosti a s ňou vynaložených nákladov mesta, celkom určite patrí do kompetencie mestského zastupiteľstva. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku nijakým spôsobom nevysporiadal s dôkazmi predloženými žalobcom. Záver súdu prvej inštancie, že žalovaný nebol oprávnený konať bez rozhodnutia mestského zastupiteľstva, a teda zastupiteľstvo bolo riadne informované o verejnom obstarávaní a priebehu realizácie stavby rekultivácie skládky, považoval žalobca za nelogický. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nezaoberal porušením právnej povinnosti žalovaného ako jednej z podmienok vzniku nároku na náhradu škody. V tejto časti považoval žalobca odvolaním napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný. Žalobca v podaní zo dňa 13.02.2020 podrobne analyzoval mnohé porušenia právnych predpisov, svoje tvrdenia podporil predloženými dôkazmi, z ktorých je zrejmé, že žalovaný v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní vykonal celé verejné obstarávanie samostatne a svojvoľne, bez účasti alebo čo i len upovedomenia mestského zastupiteľstva a dohodol predražené dodávky a práce na stavbu rekultivácie skládky. O skutočnosti, že žalovaný úmyselne porušil pravidlá verejného obstarávania, svedčí nielen skutočnosť, že celé verejné obstarávanie vykonal po uskutočnení komunálnych volieb a bezprostredne pred uplynutím jeho funkčného obdobia, ale aj skutočnosť, že tak vykonal bez vedomia mestského zastupiteľstva. Podľa žalobcu žalovaný na pojednávaní dňa 24.09.2021 sám priznal, že úmyselne porušil pravidlá verejného obstarávania, keď uviedol, že zákazku rozdelil v dobrom úmysle, aby ušetril zo schválenej sumy 209.000 eur 25.000 eur. Schválenie žiadnej sumy však žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal. Žalobca ďalej argumentoval, že predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti za škodu nie je spáchanie trestného činu a Úrad pre verejné obstarávanie nie je oprávnený rozhodnúť o nároku na náhradu škody, preto nie je podstatné, či sa obrátil na Úrad pre verejné obstarávanie alebo na orgány činné v trestnom konaní. Súd pozná právo a interpretáciu platných právnych predpisov a ak sa žalobca domáha náhrady škody

spôsobenej v dôsledku porušenia právnych predpisov o verejnom obstarávaní, súd sa musí vysporiadať s touto otázkou aj bez predchádzajúceho rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie. V dôsledku nesplnenia povinností podľa zákona o verejnom obstarávaní žalovaným, sa verejného obstarávania nemohli zúčastniť iní súťažiteľia, ktorí mohli predložiť lacnejšie ponuky. Žalobca, v dôsledku toho musel zaplatiť viac, ako by zaplatil, keby sa verejné obstarávanie realizovalo v riadnych trhových podmienkach pri dodržaní pravidiel verejného obstarávania, čo bolo napokon preukázané aj znaleckým posudkom. Podľa názoru žalobcu bez náležitého odôvodnenia ostala aj otázka premlčania. Súd prvej inštancie bez určenia začiatku a konca premlčacej doby a bez vysporiadania sa s tvrdením a právnou argumentáciou žalobcu, že na daný prípad sa v súlade s § 106 OZ vzťahuje desaťročná premlčacia lehota, nakoľko škoda bola spôsobená úmyselne, uviedol, že daný nárok by považoval za premlčaný, nakoľko uplynula objektívna trojročná premlčacia lehota. V nadväznosti na vyššie uvedené nedostatky napadnutého rozsudku a s poukazom na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP žalobca dospel k záveru, že nedostatočným odôvodnením zo strany súdu prvej inštancie došlo zjavne k znemožneniu uskutočnenia žalobcoví patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Povinnosťou súdov ako štátnych orgánov je dbať o to, aby ústavné práva subjektov zúčastnených na konaní boli riadne dodržiavané. Tým sa zároveň zabezpečuje plnenie ústavnej úlohy súdov vykonávať súdnictvo. Žalobca poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR vo veciach nepreskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutí súdov a zdôraznil, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nesúhlasil so žalobcom tvrdenými odvolacími dôvodmi. Ešte pred podaním žaloby sa žalovaný domáhal vysvetlenia, v zmysle ktorých zákonov sa žalobca domáha plnenia, ale to žalobca doteraz neuviedol. Už po obdržaní platobného rozkazu žalovaný vzniesol námietku premlčania, takže súd sa ďalším ani nemusel zaoberať a mohol žalobu zamietnuť. Rozpisovaním rôznych nepodstatných skutočností sa žalobca snaží odvieť pozornosť od skutočnosti, že od januára 2015 sa o skládku nezaujímal, neplnil si povinnosti, nevyužil žiadnu z reklamačných možností, a snaží sa zakryť týmto konaním zlé hospodárenie obce a neprimerané náklady na právne služby súvisiace s týmto konaním.

K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že zotrváva na dôvodoch svojho odvolania. Žalovaný vo svojom vyjadrení z nepochopiteľných dôvodov zavádzajúco, v rozpore so skutočnosťou a opakovane uvádza, že žalobca do skončenia súdneho sporu neuviedol vysvetlenie v zmysle ktorých zákonov sa domáha náhrady škody. Skutková aj právna kvalifikácia nároku na náhradu škody bola žalovanému oznámená už vo výzve na zaplatenie zo dňa 08.08.2018, následne v návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 29.10.2018. Nárok na náhradu škody žalobca podrobne analyzoval vo vyjadrení zo dňa 13.02.2020, vyjadroval sa k nemu aj v ďalších písomných vyjadreniach, či na pojednávaní pred súdom a tiež v odvolaní zo dňa 16.11.2021. Žalobca nesúhlasí s názorom žalovaného, že došlo k premlčaniu nároku žalobcu. Škoda, ktorá žalobcovi vznikla, bola spôsobená úmyselným konaním žalovaného, keď žalovaný ako vtedajší štatutárny orgán žalobcu odobril poukázanie podstatne väčšieho rozsahu peňažných prostriedkov, než aká by bola cena obvyklá.

K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že skutočným cieľom žalobcu je poškodiť dobré meno žalovaného. Žalovaný zopakoval, že žalobca nereagoval ani na písomnú výzvu žalovaného ani na otázku na pojednávaní, v zmysle ktorých ustanovení si uplatňuje svoj nárok. Žalobca tiež nepreukázal akýkoľvek úmysel žalovaného, takže nie sú splnené podmienky na aplikovanie 10 ročnej premlčacej lehoty. Žalovaný navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daný rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 381 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie mu náhrady škody žalovaným vo výške 42.423,85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 14.8.2018 do zaplatenia a to titulom náhrady škody podľa § 420 OZ.

S prihliadnutím na obsah podaného odvolania je predmetom prieskumu odvolacieho súdu a to s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu posúdiť, či súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; či konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a či rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu a rozhodnutia. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov tak zásadne postačuje len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Nakoľko tu však bol i nesúhlas žalobcu s takýmito dôvodmi a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so súdom prvej inštancie zisteným skutkovým stavom, pokiaľ ide o preukázanie skutočností právne rozhodných pre posúdenie žalobcom uplatnených nárokov. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových, či právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

Žalobca v odvolaní v prvom rade namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že znalecký posudok, ktorým žalobca preukazoval vznik a výšku škody, nemožno považovať za dôveryhodný, pretože týmto znaleckým posudkom je bez akýchkoľvek pochybností preukázaný vznik škody ako aj jej výška. Namietal, že hodnotením znaleckého posudku zo strany súdu prvej inštancie bol neprijateľným spôsobom prekročený rámec princípu voľného hodnotenia dôkazov, keď súd prvej inštancie vykonaný dôkaz hodnotil svojvoľne, v rozpore s objektívnou skutočnosťou a odborné závery a postupy znalca

nahrádzal vlastným (laickým) názorom. Podľa žalobcu, ak mal súd prvej inštancie napriek výpovedi a vysvetleniam znalca pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, mal ustanoviť iného znalca na preskúmanie znaleckého posudku alebo vyhotovenie ďalšieho znaleckého posudku

Podľa § 187 ods. 1 a 2 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov (1). Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (2).

V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti aj čl. 15 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého nemá žiaden dôkaz predpísanú dôkaznú silu, t. j. každý dôkaz má rovnocenné postavenie a potenciál presvedčivosti. Zákonnú silu (tzv. váhu) prepisuje jednotlivým dôkazom sudca, a to podľa pravidiel rozumnej a presvedčivej aplikácie princípu voľného hodnotenia dôkazov.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Dôkazy súd hodnotí podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Po skončení dokazovania súd musí starostlivo zvážiť dôležitosť jednotlivých dôkazov, vykonať selekciu medzi nimi a prípadne vylúčiť tie, ktoré pre rozhodnutie vo veci nemajú žiadny význam a zostávajúce dôkazy hodnotí z hľadiska pravdivosti. Zadovážovanie dôkazov je zverené primárne procesnej aktivite sporových strán.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutia Ústavného súdu SR, v ktorých sa zaoberal otázkou hodnotenia znaleckého posudku ako dôkazu. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 335/2019 nová právna úprava civilného sporového konania (účinná od 1. júla 2016) už explicitne neobsahuje možnosť preskúmania znaleckého posudku iným znalcom, tzv. „kontrolný znalecký posudok“, tak, ako to upravoval § 127 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (účinný do 30. júna 2016). Prostredníctvom § 209 CSP sa zaviedol inštitút „súkromného znaleckého posudku“, t. j. znaleckého posudku predloženého sporovou stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd. Ak je spolu so žalobou predložený súkromný znalecký posudok, ktorý má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu, akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Upustilo sa teda od posudzovania súkromných znaleckých posudkov len ako súkromných listín. Samozrejme, všetky znalecké posudky (aj súkromné) hodnotí súd komplexne v rámci voľného hodnotenia dôkazov (§ 191 CSP). Hodnotí sa presvedčivosť znaleckého posudku vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi, a ak sa súd s jeho závermi nestotožňuje, je povinný to odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej. V rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 133/2015 Ústavný súd SR uviedol, že zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplýva z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy (I. ÚS 67/06). Aj podľa ústavného súdu je znalecký posudok iba jedným z dôkazných prostriedkov v občianskom súdnom konaní, pričom vo všeobecnosti jeho dôkazná hodnota je rovnaká ako dôkazná hodnota iných dôkazných prostriedkov. V občianskom súdnom konaní sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá konajúcemu súdu ukladá hodnotiť poznatky získané z vykonaného dôkazného prostriedku samostatne, ale i vo vzájomnej súvislosti s poznatkami získanými z iných vykonaných dôkazných prostriedkov.

Odvolací súd po preskúmaní odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri hodnotení znaleckého posudku postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku o hodnotení dôkazov a podrobne odôvodnil, prečo sa so závermi znaleckého posudku nestotožnil. Odvolací súd súhlasí s dôvodmi prezentovanými

súdom prvej inštancie, pričom považuje za potrebné ešte zdôrazniť, že pri hodnotení znaleckého posudku vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi (výpoveďami svedkov a výsluchom znalca) vyšlo najavo, že skládka nie je dostatočne zabezpečená, že je zrejme, že na skládku sa dostával odpad, ktorý bol pravdepodobne navezený aj inými osobami, pričom znalec nezohľadňoval zhutnenie, odplavenie a rôzne iné poveternostné vplyvy na kryciu vrstvu počas obdobia 3 rokov od realizácie skládky po obhliadku skládky znalcom a následné vypracovanie znaleckého posudku a túto skutočnosť znalec výslovne potvrdil. Možno teda uzavrieť, že žalobcom predložený znalecký posudok nereprezentuje stav v čase dokončenia revitalizácie skládky, ale po uplynutí troch rokov, a preto ho nemožno považovať za plne relevantný.

S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia Ústavného súdu SR sa odvolací súd nestotožnil ani s názorom odvolateľa (žalobcu), že súd prvej inštancie mal ustanoviť nového znalca na vykonanie kontrolného znaleckého posudku alebo nového znaleckého posudku, ak nesúhlasil so závermi predloženého znaleckého posudku, nakoľko Civilný sporový poriadok už nepozná inštitút kontrolného znaleckého posudku a súd prvej inštancie sa dostatočne vyrovnal s predloženým znaleckým posudkom v rámci hodnotenia dôkazov. Odvolací súd pripomína, že v sporovom konaní sa uplatňuje prejednáca zásada, teda strana má jednak povinnosť tvrdenia a jednak dôkaznú povinnosť, nesie dôkazné bremeno. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci či už z dôvodu nečinnosti strany, ktorá nesplnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 132 ods. 1 CSP, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách konania. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany.

Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, teda zo strany súdu prvej inštancie došlo zjavne k znemožneniu uskutočnenia žalobcovi patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nezaoberal porušením právnej povinnosti žalovaného ako jednej z podmienok vzniku nároku na náhradu škody a taktiež sa nijakým spôsobom nevysoviadal s dôkazmi predloženými žalobcom.

V zmysle § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky.

V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcom v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalobca s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu žalobcu zamietol.

Žalobca v odvolaní namietal tiež nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie.

Odvolací súd nevzhladol v právnom posúdení súdu prvej inštancie žiadne pochybenie. Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť nahradíť žalobcovi škodu, pričom malo ísť o všeobecnú zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Predpokladmi vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka sú protiprávny úkon (právny delikt), vznik škody, príčinná súvislosť medzi právnym deliktom a vznikom škody a zavinenie. Tieto predpoklady musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je naplnený, zodpovednosť za škodu nevznikne. V predmetnom konaní súd prvej inštancie, ako už bolo uvedené vyššie, správne konštatoval, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať vznik škody, bolo by potom nadbytočné, aby sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou, či boli naplnené ostatné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a ohľadom tohto vykonával ďalšie dokazovanie. Odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, len konštatovať zhodne so súdom prvej inštancie, že žalobca si svoju povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť nesplnil. Ak potom za takejto dôkaznej situácie súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobu žalobcu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena, rozhodol správne po vecnej i právnej stránke.

Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania (akt. stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania (akt. strany), ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (akt. strán) (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, keď tento správne v súlade s § 255 ods. 1 CSP rozhodol i o náhrade trov konania.

Žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný a vznikol mu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi s tým, že o nároku rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).